

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, Januárius 13-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Szövetséges Belgium.

A' Berliui és Hamburgi közönséges újság levelek szerint, következendő foglalató tudósítások küldettek vala hozzánk a' múlt 1814-dik esztendő Decemb. 22 dik napján: A' mi Hazánknek polgári és hadi organizatiója sebes lépéssel megyen előre. Naponként mind jobban jobban meggyőzetteinek arról a' Belgiumi lakosok, hogy a' mi uralkodó Fejedelmünknek minden rendelései, a' mi Országunknak belső és külső tsendességére tzelezzenak, tsak az Antverpiai kereskedők láttatnak félni, hogy az ő kereskedéseket egészen magához fogja Hollandia húzni, a' melly által sok kárt vallana Belgium (a' volt Austriai Belgium). De ez a' félelem is majdan elenyészik. Hogy néhány Fabrikánsok a' dolgok rendjének megváltozásával bizonytalanságba estenek, természetes dolog volt, mivel minden kereskedésbeli egyességeket a' régi Frantzia Országban kezdték el, a' hová most tellyességgel bé nem bortsáttatnak. De az e' miatt szenvedett károk gazdagon ki pótoltatik, mivel több más helyeken portékáiknak eladások által sokat nyernek, és azokat a' nyers productumokat, mellyek nélkül fabrikáikban szükölködnek, másutt könnyeb móddal, és oltsóbb árron megszerezhetik.

Néhány Párisi újság levelek el nem felejthetik Belgiumtól való megfosztatásó-

kat, 'erre nézve titkos háborut viselnek kormánysekkünk ellen. Peldának okáért, a' *Gazette de France* nevezetű Frantzia Zsurnál egy Antverpiai levélben, a' mi Hollandiával való egyességünket ellenkező házasságnak nevezi, és hogy Belgiumban senkinek sem tethetik, hanem tsak az uralkodó Fejedelemnek — A' mi újság leveleink ellenben azt állatják, hogy ez a' tudósítás egy Antverpiai Zsurnalista műhelyében, a' *Gazette de France* újság levelek írójának Dellamare urnak penájával irattatott. Ez a' jó ember ennek-előtte Antverpiai Generális Policia Commissarius volt, és abban foglalatoskodott, hogy a' Frantzia Ex Császárnak Napoleonnak titkos tudósításokkal szolgálhasson, most pedig abban foglalatoskodik, hogy Antverpiában külömb külömbféle bireket költihessen, mellyekből, a' Generális Policia Commissariusnak gondolkozása módja meglehetősen kitettzik.

A' 29 dik Decemberi későbbi Bruszszeli tudósítások szerint, a' Belgiumi uralkodó herczeg, teguap előtt innen Hagába utazott, reményljük, hogy mihelyt Európának ügye a' Bétsi Congressusban rendbe szedettetik, leg ottan Eő Kir. Hertzégsége ide vissza fog jönni, és köztünk hosszabb ideig mulatni. Mihelyt a' Nagy Britanniai és az éjszakai Amerikai szabad Státusok közt végbe ment békességnek hire közönségesse

Tönn, mindjárt itt is nagy örömet szerzett. Ez a' bekesség Belgiumnak és Hollandiának javára nagyon fog szolgálni, hanem attól tart a' Publicutt, hogy a' bekesség eszközésében foglalatoskodom követek majdan el fogják Gent városát hagyni, és az egy rendbeliek Londonba, a' más rendbeliek pedig, hogy Párisba mehessenek, a' bekességnek ratificációját Gentbe elvárják. Azonközben az éjszakai Amerikai követség-beli személyek, ha az igaz, hogy Hughes ur azon követség titoknokja a' finansziális dolognak elvégzésére nézve tovább is Európában marad, Londonba fog menni.

Warschauer (Warsóviai) Hertzegség.

A' mint a' Berlieni újság levelek hirdetik, ottan egy napi parantsolat által az tétetett közönségesse, hogy azok a' hadi tisztek, a' kik az elvált 1814-dik esztendő végezetéig magokat az odavaló Kommandánsnál nem jelentik, annak következesét magoknak tulajdonítsák.

A' Warsaui levelek szerint, igen sok arany pénz van ott folyamathban, de kevés ezüst pénz, mivel a' Lengyel ezüst pénz, ha szinte 25 millióm ezüst pénz veretett is azon Hertzegségben, annak felállítáfatól fogva nagyon meg kevesedett, és 10, vagy 20 krajtzáros Austriai pénzen kívül más ezüst pénzt ritkán láthatni — Még most is a' Szakszóniai Király stempelével, és 1814. esztendővel veretik az ezüst pénz.

Az a' napi parantsolat, melyet Constantin Orosz Csász. nagy Hertzeg, a' mélt December 11-dik napján a' Lengyel armádához intézett, e' képpen vagon. Eő Császári Felsége I. Sándor, a' ti hatalmas védelmezőtök arra unszol titeket, hogy gyüllyetek össze a' ti zászlóitok alá, fegyverkezessétek fel a' ti karjaitokat Házátok védelmezésére, és a' ti politica existenciátoknak meg tartására. Az alatt, hogy ez a' Felséges Fejedelem azon szerentne eszközésében foglalatoskodik, melyet ő a' ti Házátoknak rendelt, mutassátok meg,

hogy ti az ő nemes igyekezetét, a' ti véretekkel is készek lefztek támogatni — Épen azok a' vezérek, a' kik 20 esztendőttől fogva a' bésüllet mezején titeket jvezéreltek, az oda vezrlő utat is meg egyengetik. Nagyra bésüllüli a' Császár a' ti vitézségeket. Egy szerentsetlen háborúnak viszontagságai közt látta, hogy a' ti bésülleteket olly következéseket értek el, mellyeknek megtartása tölletek nem függött, a' ti nagy hadi tetteitek titeket a' viaskodásban megkülömböztettek. Most, a' midőn a' ti iparkodástok egyedül a' Haza javára van intézve, győzhetetlennel leztek.

„Mindena féle fegyvert viselő katonák és vitézek, adjatok első példát az olly virtusokban, mellyek minden hazafiaitokat lelkosítsék. A' Császárhoz való határt nem esmérő jó indulat, kinnek leg főbb tölje a' ti Házatok java, az ő Felséges Személyéhez való szeretet, engedelmesség, feyyitiek, egyet értes, ezek által fogjátok ti hazátoknak azt a' boldogságát öregbíteni, mellyel az ő jelenvaló szárnyai alatt éltek, a' mellyet mások is jgérhetnek ti nektek, de egyedül ő adhatja meg azokat. Kezes ezéért az ő hatalma, és az ő virtusai, —

Constantin.

Spanyol Ország.

A' *Gazette de France* nevezetü Francia zsurnáloknek 18 dik Decemberi darabjában ezeket olvassuk Madrid városáról: Azok közzül a' külömbkülömbféle rangu személyek közzül, a' kik a' Liberalék dolgába voltak keverve sokan pénzre büntetődtek, néhányan számkivetésbe küldődtek, és sok hadi tisztek, a' kik egyébránt nagy tekintetben, és bésülletben tartattak, gyenge vagy szoros tömlötze zártattak. E' tárgyról illyellen tudósítás adott ki a' nevezett Francia zsurnalban: Épen most vettünk ujjabb tudósítást a' Madridi Commissio által tétetett hírtelletelekről. Azok közzül a' személyek közzül, a' kik külömbkülömbféleképen vadol-

tattak, kettőt kivéve, 6—8 esztendőkre vagy gályákra, vagy pedig hosszabb 's rövidebb időre erősségekre szententziáztatnak, Papok, katonák, adminisztrátorok, tudósok, különösen azok az újság írók, a' kik a' Cortesek idejek alatt valamit irtanak az ó-alkotmányokról, találhatnak közöttök. Az Abeja (az az, a' méb) nevezetű újságoknak két kiadója az ellenek hozatott szententzia szerint, fel akasztatnak, 's jószágok kötya veyére vettettek, t. i. ha az etelő szék eleibe meg jelennek. Az ó újságaiknak minden nyomtatványi, a' melyek tsak feltalátatnak, a' vesztő helyen hóher keze által fognak megégettetni. Ezen két zsurnalistának Villamarino, és Regato a' nevek. Az a' Redacteur-Generál nevű zsurnálnak kiadója Manriqueur, a' ki a' királyi pagéknak, és Sz. Lidurusi intézetnek Professora, és Garsia Ur azon tanító intézetnek a' Mathesisben Professora 10 esztendőre gályákra küldetnek, és ha a' Carthagenai fegyveres tárból, a' hová küldettek vala, el szokni igyekeznek, életektől, és újságaiknak minden nyomtatványai hóher keze által fognak megégettetni. A' Cadixi két Constitutionális Prefektusok Ferdander de los Senderos, és I. I. Yriarte uyoltz esztendőre gályákra ítéltettek, e' mellett az elsőbb 1000, az utolsóbb 6000 Piaszterre, és az törvénykezésre fordított költségnek lefizetésére vagnak ítéltetve — Brigadier-Generális Moscoso a' Generál-Stábtoknokhi hivataljának igazgatója és Generál-Adjutans; Landabura I.ajos, és Escario János, és Joákim, két, négy, hat, sőt 8 esztendőkre tömlőtökre, és meg nem határozott időre a' kir. Udvarból való számkivetésre ítéltettek.

A' Fels. Spanyol király VII. ik Ferdinánd következendő foglalatu végzést adott ki a' múlt Dec. 5-dik napján: Az én atyai kívánságom, ugymond, és azon tett ígéretemre való megemlékezésem, melyet

én 1808-dik esztendő Mártius 24-dik napján, a' midőn t. i. a' királyi székbe ültem, tettem vala, engemet arra bírnak, hogy azok iránt, a' kik hozzám szíves hajlandósággal viseltettek, 's erre nézve vagy az Escuriali tömlöntzbe záratnak, vagy számkivetésbe küldöttek, az akkori despotá Don Manuel Godoy (a' Békesség Hertzegé) parantsolatjára, hálfadatosságomat meg mutassam, egy rendet állitok fel, mellynek tímere egy arany keresztből áll, és azt verés pántlikán a' felső rúba gomb lyukán keil hordani; a' kereszt középeben egy rostély, mint a' Sz. Lőrincz mártíromságának symboluma vagy jegyzője láttatik, a' kinek tisztséjére *II-ik Filap* Spanyol király a' St. Quentini hadakozásban tett fogadása szerint az Escuriali klastromot építette vala, ilyen fellül írással; *Porel Re L' innocencia recompensada* (melly annyit tesz, mint a' királyért megjutalmaztatott ártatlanság). Minden a' ki ezt a' decoratiót meg nyerni kívánnya, tartozik azon magistratustól, a' hol lakik, írott tanubizonyyságot mutatni arról, hogy ő is a' királyért fogságot és számkivetést szenvedett 's a' többi. *Költ. Mudritban a' kir. Palotában Dec. 5-dik napján 1814.*

Nagy Britanniá.

A' Fels. Angliai Régens-Hertzeg, és Kormánysszék és az éjszaki Amerikai Szabad-Társaság közt a' Genai Congressusban szerzett békességnek hire a' múlt Dec. 26-dik napján érkezett meg Londonba. Egész London városában, sőt egész Angliai Országban felette való örömet szerzett, melyet Lord Bathurst Státus Titoknok leg ottan közlötte a' Londoni Lord-Majorral t. i. az oda való fő Polgar mestterrel a' következendő hivatal szerint való írásban:

My lord! Szerentsém van Uraságodnak jelenteni, hogy ma reggel Dack er Ur Genéből azzal a' hírrel jött a' külső dolgokra ügyelő hivatalhoz, hogy az *Eő* kir.

Felvége, és az éjszakai Amerikai Státusok meghatalmazott követjeik közt a' békeség megfzerezetett és a' múlt Dec. 24-dik napján kéz irással is meg erősített. Egyszermind azt is jelentenem kell Uraságodnak, hogy ebben a' megegyezésben az meghatározottat, hogy mihelyt ez a' békeséges megegyezés a' szövetséges státusok, és a' Régens Hertzeg által ratificáltak, leg ottan minden ellenségeskedés szünnjön meg a' két Hatalmasság hadi seregei közt. Ez az örvendetes hir mind Londonban, mind másutt nagyon felemelte a' Státus papirosnak a' betsit.

Ennek a' békeséges tractának rövid foglalóját következőképen adják elő az Angliai újság levelek: 1-ör) Az Anglia országi tengeri jussokról, és az elrabolott hajókról való kérdések és feltételek el mellőztetnek. 2-ör) az Indusokra nézve, a' kik Anglia Országnak szövetséges barátai és nem felejtkeztek, minden birtokaiba és jusaikba, a' mellyekkel 1812-dik esztendeig birtanak, tétetnessenek vissza. 3-ör) a' határra nézve tétetett jus tartásnak eligazítása bizattassék mind a' két rész Commissáriusaira. 4-er addig míg az erről való kérdés eligazittatik: a' Passamaquoddy öbölben lévő sziget az Anglusok birtokában maradjon. 5-ör) minden egyéb két részről tétetett el foglaltatások adattassanak vissza: 6-szor) Az Amerikaiak a' halászatnak jussát a' New-Foundationi viz partok mellett megtartják, és a' napkeleti Indiai Britanziai birtokokban kereskedhetnek.

Frantzia Ország

A' hadi dolgokra ügyelő új Minister Marsal Macdonald igen szorgalmas a' maga hivataljának folytatásában, és a' király is rendkívül való bizodalommal viseltetik ő eránta, és az ő plánumait helybe hagyó. A' hadi dolgokra ügyelő tanácsban nagy változások tétettek, és mivel a' nevezett hadi Minister Minden nap, és idején hozzá fog a' maga dolgához, az által az

alatt valókat is szorgalmatosságra, és munkára szoktatja. Azoknak a' személyeknek száma, a' kik a' bürouba való meuetelre dolgaiknak folytatására szabadságot nyertek, kevésre szorítottat, hanem azoknak száma, a' kik az audientziás napokon a' Generális-Titoknoknál megjelenhetnek, megszorítottatott.

Egy Dec. 14-diki Circuláris avagy ke-rengő irás által a' hadi dolgokra ügyelő Minister az osztálybeli Igazgatóknak tudokra adatta azokat a' tulajdonságokat, a' mellyekkel kell azoknak a' gyermekeknek birni, a' kik a' királyi hadi iskolákban nevelés végett felvétetődnek. Egy általjában meg kell azt bizonyítani, hogy a' szüléknek elegendő tehetségek gyermekeknek nevelésére nintsen. Két illy nevelő házak vannak Frantzia Országban, 's mindenik-be ezer ifiakat lehet fel venni — A' tábori szekereknek készítésekre rendelt műhely, mellyek számos esztendőktől fogva a' Maasi osztály Champigny nevű városában volt, a' fenntnevezett hadi Ministernek javlására egy különös hadi intézetre fordítottatott, mellyet a' tábori szekereknél szolgáló hadi tisztiek fogják igazgatni.

A' múlt Dec. 23-dik napján egy királyi rendelés adatott ki, melly szerint Saumurban az Audegavi tartományok közepszerű, de idegen kies helyen fekvő városában egy olly iskola fog felállittatni, mellyben a' Frantzia lovas seregeknek tanítói neveltetnek. Minden lovas regimentek kötelesek lesznek olly ifiakat abbaküldeni, a' kik közül fő és al tisztiek fognak választatni, és mind azok a' tudományok tanítatni, a' mellyeket azoknak tudni kell. Ez az iskola a' jövő Mártius 1-és napján fog feloytatni, és egy Generál-Lajtnánt igazgatása alá adatni, kinek segédjei egy Oberster, két Eskadron-Commendans, és hat Lovász-Mesterek lesznek.

A' Deputátusok kamarája (az A. Parlamentom) az ő 28 és 29-dik December;

gyűléseiben leg inkább az istántziák dol-
gával foglalatoskodott. Ezeknek az instan-
tziáknak nagyobb része olyan forma, hogy
azokat a' Deputátusok kamarája minden tan-
ácskozás nélkül meghatározhatja; arra való
névze sokan a' Deputátusok közül azt ja-
vastolták, hogy ez a' kérelembeli jus szo-
rosabb határok közé szoríttassik; de meg-
gondolván, hogy az által a' hivatalosaknak
és közönséges tisztviselőknak igazságtalan-
ságok, és erőszakteteleik leg bátrabban
megakadályoztatnak, szükségesnek ítélte-
tett, azon just tovább is fentartani, egy-
szersmind azt is meghatározni, hogy azon
jus azon idő alatt vétetődjön gyakorlásba,
mellyben a' Kamara gyűléseket nem szo-
kott tartani. Azon hazafiúi jusról, mellyt
18-dik Lajos király Massena Marsal-
nak 's néhány megkülönböztetett érdemű
idegen Országhól való személyeknek aján-
dékolt, Galissoniere ur Dec. 29-dik
napján nagy díszérettel szóllott, 's annak a'
Deputátusok kamarájának jegyző könyvébe
való be írását sürgette. Noha a' törvény
és szokás szerént csak harmad nappal an-
nak utánna kellene arról tanácskozni; mind-
azáltal abban az értelemben volt a' Depu-
tátusok Kamarája, hogy ezen esetben meg-
lehet azt engedni annál inkább, hogy ez
a' tárgy semmi különös törvényt nem kí-
ván, következésképen megengedett, hogy
az a' Deputátusok kamarájának protocol-
lumába jegyeztessen fel.

A' Pairseknek (a' F. Parlamentumnak)
kamarájában Marsall Macdonald
ujjabban nagyon sürgette azt, hogy a' ha-
zajokból kikötöztek, a' kiknek t. i. örök-
ségek confiscáltak vagy elfoglaltattak,
tökéletesen elégitésenek ki, és hogy a'
militáris dotatiók felől vétetett plánum vé-
tetődjék bé; de megemértetett, hogy ez
a' tárgy sokkal fontosabb legyen, hogysem
mint reményleni lehetne, hogy a' kamará-
nak rövid idő múlva leendő öszvegyűlése
előtt azt el halasztani lehetne, sőt inkább

szükség volna ezt a' tárgyat egy deputatio
által a' Fels. Király eleibe terjeszteni, 's
Eő Felségét arra kéretni, hogy a' Ministerek
által minden azt tárgyzó környülállásokat
azon közben készíttesse el.

Német Ország.

Hamburgból Dec. 27-dikén, Néhány
napokkal ennekéltte sokan azt erősítet-
tek, hogy két Orosz Cs. regiment még to-
vább is itt fogna maradni. Az a' kurir, a'
kit az odavaló tanács ezen tárgyra névze
Gróf Bennigsen Feld-Marsalhoz kül-
dött vala Hannoverába, következő fele-
letet vitt vissza Hamburgba: Azon hibás
hír, mellynek fundamentuma a' helytelen
értés, bizonyosan onnan eredett, hogy
azon hadi seregek helyett, mellyek onnan
elmarsiroztak, mások fognak oda vigyázat-
ra menni. Az a' parantsolat, melly e'
végre adódott, semmit sem ellenkezik a'
tanácsnak előbbi jelentésével, melly sze-
rént az odavaló erősségét által kell adni,
hanem egyszersmind az a' végzés vétetődik,
hogy a' hátramaradandó artilleriának, hadi
eszközöknek, és puskapornak gondviselése
egy Stabális tisztre, és tiz köz emberre fog
biztattni.

A' legnagyobb hideg, melly a' jelen-
való télen Hamburgban volt, Dec. 18-di-
kán 10 grádusra lépett. Rendkívül való
dolog volt, hogy a' hideg délbe mindekor
nagyobb volt, mint reggel és este. Dec.
18-ik napján reggel 8 1/2, délben 10, este
pedig 9 1/2 grádusra lépett, a' következett
napon reggel 6, délben 8, este pedig
6 1/2 gráduson volt.

Olasz Ország.

Már másszor is említettük, hogy a' Sz.
Pápanak a' maga birtokába való vissza té-
rése után sok idegen nemzetbéli Urak és
Dámák utaznak ezen országba, 's neveze-
tesen Róma városába. Nem régiben titkos
gyűlést tartván Papa Eő Szentsége, paran-
tsolatot adott, hogy a' Quirinalis palotát
tisztítsák ki, és új házi bútorokkal ekési-

tsékel. Egy Londoni közönséges zsrnál azt írja az Elbai szigetről, hogy Bonaparte Frantzia Ex-Császár az Anglusokat sokszor és gardagon meg szokta vendéglenni, hogy igen vigau; és nyájassan viseli magát. Hogy politikus és hadi dolgokról beszélteni nem szokott, de hogy ha más elkezdí, ő is belé szóll; egy szóval hogy hasonló néhai Pitt Anglus Ministerhez, a' ki a' ministeriumból való kilépése után az Ország dolgairól keveset szóllott. A' Frantzia szokás ellen a' maga vendégeit déltől fogva ejjelig magánál meg tartóztatja, és mennél tovább beszél velek, annál vigabban viseli magát, és az italközben vig dallokat énekel; hogy gyakorta mély gondolatokba esne, a' mint sokan hírleltek, meg nem erősítetik. Egy darabig nem egy könnyen Letsátodott valaki maga eleibe, de már most szabadakban el és beszél; nánap egy Gróffal hosszasan beszélgetett, a' melly beszélgetésben azt mondotta, hogy az ő beszédje Anglia Országot tárgyazza: Jó vagyou, ugymond Bonaparte, reménylem hogy nem sok idő múlva meglátogatom Anglia Országot. Nehány esztendőkkel ennekéltte frándékoztam Londonba menni, de már most végbe is viszem — Az Algíriai, Tunisi, Tripolisi és Barcai haramia társaságokkal, a' kik az ő vitorlájának szabadságát meg emérték, könnyen bánik, és egy olly rabló hajójókra, melly a' Porto Ferrajói kikötő helyben két Genuai kereskedő hajót elrablott, ágyúkat szegesztett ki — Nehány közönséges újság levelekből azt olvassuk, hogy az Algíriai Dey ezen történetre nézve ő ellene hadat indított.

A' Turini tudósítások szerént, Marquese Caraglio mint rendkívül való Kurir a' múlt Dec. 24-ikén mind azokról a' tárgyokról, a' mellyek a' Béisi Congressusban elő fordulnak, valóágra tudósítást küldött Turinba, a' melly tudósítás szerént az ott lévő szövetséges hatalmasságok Genua városának, és az ott lévő tengeri tantományoknak Szardínia Országgal való ösztekeptekeletését meg határozták, és a' Szardíniai királyt arra bírái kívánták, hogy azokat legottan foglalja el.

A' Genuában lévő Angliai hadi seregeknek fő vezére General John Dalrymple egy kiadott hirdetményébe az adja tudtára a' Publikumnak, hogy az odá való provisoria kormányzsek meg szünt, hogy ő az Anglia Orzági Régens Hertzegtől arra parantsolatott vett, hogy a' Genuai Statusok a' Szardíniai király birtokába adattassanak, hogy minden Genuai lakosok kötelesek legyenek Eő Szardíniai kir. Felsegének engedelmeskédni.

Elegyes Dolgok.

A' Párisi közönséges levelekből olvasok, hogy XVIII. Lajos király Marsal Davoustot a' maga hadi szolgálatjába felvette. — A' Dalmatziai Hertzeg (Marsal Soult) a' miolta hadi Ministerré tétetett minden ő alatta lévő tisztviselőknök megparantsolta, hogy reggeli 8 óratól fogva esteli 5 óráig a' magok dolgozó hazáikban maradjanak. Ő maga reggeli 6 órákat az alatta lévő főbb tisztviselőkkel jegyütt már foglalatoskodik. — A' Spanyol Orzági Ministeriumban tétetett változások, mellyekből eleinte sok jót várt a' Publikum, semmi jót nem szültek. —

Jan. 11-dik napján adtak 100 Forint Huszas [penzért 271 7/8 forintot Váltó tzedalában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 36 krt.